

Kunnen Nederlandse gemeenten en sportopleidingen

LEREN VAN KENIAANSE SPORT-PROGRAMMA'S?

Kristel, Nassar, Joan, Erik en Ferry luisteren aandachtig naar Ambrose die hen vertelt hoe zij in het grensgebied tussen Kenia, Oeganda en Zuid-Soedan jonge rivaliserende krijgers bij elkaar brengen door middel van sport.

NSA International biedt jongeren uit een achtergestelde situatie de kans om, middels sport, te werken aan een betere toekomst. Voor zichzelf,

voor hun familie en voor hun gemeenschap. Een toekomst waarin zij op een vreedzame manier met elkaar samenleven, gezond zijn en waarin zij zelf het initiatief kunnen nemen voor een succesvol bestaan.

NSA International is al meer dan vijftien jaar actief in Oost- en West-Afrika, Zuidoost-Azië en het Caraïbische gebied. In deze periode heeft NSA International, in samenwerking met haar lokale partners in de verschillende landen, veel kennis en ervaring opgedaan over de inzet van sport voor maatschappelijke ontwikkeling en samenlevingsopbouw. Ervaringen

die niet alleen in het Zuiden, maar ook binnen de Nederlandse context waardevol kunnen zijn.

Op de grens tussen Kenia, Oeganda en Zuid-Soedan leven verschillende nomadengroepen. Mensen zonder vaste verblijfplaats die eens in de zoveel tijd van de ene plek naar de andere plek trekken. Niet hun huis, maar de koeien die zij bezitten is het belangrijkste in hun leven. Met het vlees van de koe vullen de krijgers hun maag. Ook is het aantal koeien belangrijk bij het vinden van een huwelijkspartner en is zij statusbepalend. Sterker nog, het stelen van koeien van andere jonge krijgers geeft je een heldenstatus binnen de eigen groep. Deze dynamiek van koeien stelen of 'cattle raiding' heeft over de jaren geleid tot geweld tussen jonge rivaliserende krijgers. Juist bij het zoeken naar een oplossing voor deze problematiek is gebleken dat sport een belangrijke rol speelt.

Sport en Vrede

Een eerste stap bij het oplossen van het 'cattle raiding' probleem is het bij elkaar brengen van de vijandige jonge krijgers om vervolgens samen de dialoog voor vrede aan te gaan. Iets dat makkelijker gezegd is dan gedaan. Door een proces van vallen en opstaan en *learning by doing* werd duidelijk dat sport – in het bijzonder voetbal – een uitstekend instrument was om een positieve sfeer onder de jonge krijgers te creëren. Een sfeer waarbinnen het mogelijk werd ook de serieuze problematiek van 'cattle raiding' aan te kaarten.

Tegelijkertijd is sport geen wondermiddel en is de opening die zij creëert om de dialoog met elkaar aan te gaan slechts het begin van een langdurig proces. Een proces waar naast de jonge krijgers, ook hun gemeenschappen

“Het Nederlandse bezoek krijgt een swingend onthaal bij aankomst op de Kraal (lokale gemeenschap)”.

en haar formele en informele gezag actief in participeren. Een belangrijke rol in dit proces is weggelegd voor de ‘peace- and sport facilitator’. Een Afrikaanse ‘buurtsportcoach’ die naast sportactiviteiten ook samenlevingsprocessen begeleidt. Voor een Afrikaanse buurtsportcoach is het organiseren van sportactiviteiten slechts één van de werkzaamheden die hij of zij verricht binnen een veel breder palet aan taken die er allemaal op gericht zijn meer saamhorigheid te creëren binnen gemeenschappen onderling, maar ook tussen verschillende gemeenschappen.

Mede het gevarieerde takenpakket van de ‘peace- and sport facilitator’ heeft geleid tot een succesformule voor het terugdringen van het toenemende geweld in de regio. De logische vraag die volgt is: kunnen wij hier in Nederland iets aan deze ervaring hebben?

Het E-motive uitwisselingsprogramma *Sport Leaders International* van NSA International, Oikos, SOPA International, Buurtsport Tilburg, Breda Actief, Sportacademie KW1 College en SM&O van de HvA probeert een antwoord te geven op deze vraag.

Sport en Bewegen in de Buurt

Het ministerie van VWS stimuleert, via het programma Sport en Bewegen in de Buurt, buurtgericht sportaanbod. Een aantrekkelijk en veilig sportklimaat in Nederlandse buurten moet ertoe bijdragen dat meer mensen in beweging komen. Een centrale rol is daarbij toebedeeld aan de buurtsportcoach.

Buurtsportcoaches die sportactiviteiten organiseren en die weten wat er in de wijk speelt. Die de bewoners en de sportverenigingen kennen, en relaties hebben met o.a. scholen, zorg, welzijnswerk en indien nodig politie.

“Met behulp van een stuk touw leren de Nederlanders over het belang van community mapping”.

De praktijk is altijd weerbarstiger dan de woorden op papier. Dit type buurtsportcoach komt namelijk niet zomaar uit de lucht vallen. Dat ondervinden ook de deelnemende organisaties in *Sport Leaders International*.

Zo ervaart Buurtsport Tilburg dat haar buurtsportcoaches onvoldoende instrumenten in handen hebben om bewust een veilig en conflictvrij sportklimaat te creëren en geeft Breda Actief aan dat haar sportcoaches niet genoeg zicht hebben op de maatschappelijke rol die zij binnen hun nieuwe wijkgerichte functie spelen. Het Koning Willem I college wijst erop dat haar leerlingen nog te weinig worden voorbereid op de rol die zij een aantal jaar later binnen

Stap voor stap krijgen de Nederlanders een beter zicht op hoe de nomadengroepen samenleven en welke rol sport speelt bij het verminderen van het conflict

"Prachtig, zoveel vreugde met één springtouw".

docenten in buurtsport, als afgevaardigde vanuit hun organisatie, een reis naar Lockichoggio, in het Noordwesten van Kenia vlakbij de grens met Oeganda en Zuid-Soedan, gemaakt. Daar zien zij met eigen ogen hoe het 'Peace & Sport' programma in de praktijk werkt. Stap voor stap krijgen de Nederlanders een beter zicht op hoe de nomadengroepen samenleven en welke rol sport speelt bij het verminderen van het conflict. Ook krijgen de Nederlanders een training en leren zij over methodieken voor conflicthantering.

Verspreiden van Oost-Afrikaanse kennis

Met deze kennis van de lokale context, over de rol van sport en met betrekking tot de methodieken voor conflicthantering en gemeenschapsopbouw gaan Kristel, Nassar, Joan, Erik en Ferry binnen hun eigen organisaties aan de slag met de voorbereidingen voor een training. De training voor buurtsportcoaches, docenten en studenten in sport, met

als doel hen optimaal te laten leren van de in Oost-Afrika ontwikkelde methodieken over sport, vrede en conflicthantering. De training in maart 2014, gegeven door SOPA International, is onderdeel van een leerproces van twee en een half jaar. NSA International, SOPA International en Oikos faciliteren de vier Nederlandse organisaties bij de ontwikkeling van een handboek en curriculum over sport, buurtbetrokkenheid en conflicthantering en het in de praktijk brengen van deze kennis door de buurtsportcoach. ●

.....
 Wilt u meer weten over dit vernieuwende programma dat gaat over leren van de sport & vrede praktijk uit het zuiden, neem dan contact op met NSA International, via Ward Karssemeijer of Leonie Hallers.

de wijk gaan spelen. Ook de Hogeschool van Amsterdam wil haar studenten in de minor Community & Development beter voorbereiden op een werkpraktijk waarbinnen zij weten hoe sport in te zetten voor een veilig sportklimaat.

Sport Leaders International gaat in een samenwerking tussen Afrika en Nederland aan de slag met de uitdagingen waar de Nederlandse organisaties voor staan. Unieke kennis, ervaringen en methodieken uit Kenia, Oeganda en Zuid-Soedan worden uitgewisseld en ingezet in de Nederlandse praktijk.

Kennismaken met Oost-Afrika

Voorwaarde voor een succesvolle uitwisseling is kennis van de lokale context. Het zien met eigen ogen faciliteert de vertaalslag naar de Nederlandse praktijk. Daarom hebben vijf (buurt)sportcoördinatoren en

SUCCES

In het themadossier SUCCES komen uiteenlopende onderwerpen aan de orde. Na het grote succes bij de winterspelen in Sochi wilden we hieraan natuurlijk aandacht besteden. In het themakatern geeft medehoofdredacteur Marijke Fleuren in een column bijdrage een mooie blik op het sledge hockey bij de Paralympische Spelen. Hoe succesvol het verbinden tussen sport en een evenement kan verlopen wordt in een bijdrage over het WK hockey 2014 op boeiende wijze uiteengezet. Succes en sponsoring vormen een mooie combinatie van succes. In dit nummer een blik op de sportsponsors top 100 aller tijden. Uit de praktijk komt een succesvoorbeeld van een oefenstage Nederland-Polen. Een heel andere vorm van succes is om als vereniging verkozen te worden als sportwerkgever van het jaar 2013. Die eer ging naar Ruitersportvereniging de Hoge Devel. Het waarom kunt u lezen in een achtergrondartikel. Het themakatern start met een prachtig en inspirerend artikel over het Grote Gymfeest. Het verhaal achter het succes!

31 Succes

32 Het Grote Gymfeest

Jaap Wals en Dagmar van Stiphout

36 Sportwerkgever van het jaar 2013

Linda Schonewille en Marjolijn Spoorenberg

38 Oefenstage Nederland-Polen

Maarten Salverda

40 Sportsponsors Top 100 aller tijden

Bob van Oosterhout en Friso Schotanus

42 WK Hockey 2014

Gabriëlle van Doorn

45 Column

Marijke Fleuren